

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN tarafından verilen “bir ilaç fabrikasının yabancılara satışının yol açacağı sorunlar” a ilişkin 7/7522 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

Mustafa Nevzat İlaç Fabrikasını ABD’li Amgen’in alması sonucu İstanbul Eczacı Odası Başkanı ve birçok oda başkanı “Yabancılar piyasaya hakim oldukça ilaç bulma sıkıntısı başlayabilir. Çünkü onlar karlı olmayan ilacı üretmezler, yerli firmaların yabancılara devrinin ilaç sanayisi içinde yabancının payının giderek artmasının çok tehlikeli olduğunu, Türkiye’de vatandaşın ilaç bulamama sıkıntısıyla karşı karşıya kalabileceğini” açıklamalarında dillendirilmektedir.

Bu nedenle;

SORU 1- Mustafa Nevzat İlaç Fabrikasını ABD’li Amgen’in alması sonucunda, yerli firmaların yabancılara devri nedeniyle ilaç sanayisi içinde yabancının payının giderek artmasının, sektörün yarısının yabancıların eline geçmesinin sonucu, Türkiye’de vatandaşın ilaç bulamama sıkıntısıyla karşı karşıya kalabileceği iddiaları doğru mudur?

CEVAP 1-Türkiye ilaç piyasasında, 2011 yılı itibarıyla 286 adet firma faaliyet göstermektedir. Türkiye’de aktif olarak üretim yapan 69 ilaç üretim yeri, 13 hammadde üretim yeri ve 11 radyofarmasötik ürün üretim yeri mevcuttur. Son beş yıl içinde açılan ilaç üretim yeri sayısı 28 adet olup bu rakamla mevcut üretim yeri sayısı % 41 kadar büyümüştür. Hammadde üretim yeri sayısı 4 adet olup bu rakamla mevcut hammadde üretim yeri sayısı % 31 kadar büyümüştür. Radyofarmasötik ürün üretim yeri sayısı 9 adet olup mevcut radyofarmasötik ürün üretim yeri sayısı % 82 kadar büyümüştür.

Türkiye ilaç sektörü, 2010 verilerine göre Avrupa’nın 6 ncı dünyanın 14 üncü büyük ilaç sektörüdür. Yaşlanan nüfus, sağlık hizmetlerine erişim imkanları ve ortalama yaşam süresinin artışı sebebi ile bu pazar doğal bir büyüme seyri içindedir. Sosyo-ekonomik göstergeler ve kamu politikasındaki değişimler Türk ilaç pazarının büyümesine katkıda bulunmaktadır. 2002 yılında sosyal güvenlik kapsamındaki nüfus % 69 iken, bugün % 98’in üzerindedir. Sağlık hizmetlerindeki gelişmeler ve kişi başına GSYH’daki artışın etkisi ile Türk ilaç sektöründeki büyüme, yabancı yatırımcılar için Türkiye’yi cazip bir yatırım merkezi hâline getirmektedir.

Bunun yanı sıra, Türkiye’de yerli üretimin artırılması için Sağlık Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı tarafından geliştirilmiş teşvik politikaları uygulanmaktadır. Cari açığın kapatılması amacıyla 02/11/2011 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile sağlık serbest bölgeleri ve tıbbi ürün ve hizmetlerin üretiminin teşvik edilmesi ve bu yolla Türkiye’de ileri teknoloji gerektiren ilaç üretimi ve yerli üreticiyi teşvik politikalarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında da, biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünlerinin yerli üretiminin teşviki için yatırımcıların 5. Bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabileceği belirtilerek bu ürünlere ilişkin yatırımlar öncelikli yatırımlar kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda verilen ana teşvik unsurları, vergi indirimi ya da muafiyeti, yatırım yeri tahsisi, sigorta primi işveren desteği ve faiz desteğidir.

Türkiye’de 2005-2010 yılları arasında ilaç ihracatı yaklaşık % 33’lük bir artış göstermiştir. Avrupa Birliği üyesi ülkeler dahil olmak üzere 100’e yakın ülkeye ihracat

gerçekleştirilmektedir. İhracatı geliştirmek için yerli sermayenin yeterli olmadığı durumlarda çok uluslu firmalarla işbirliği yapılması, gerektiğinde bilgi ve teknoloji transferini beraberinde getirmekte ve yerli üretimin geliştirilmesi sürecine katkı sağlamaktadır. Yerli ilaç üretimi yapan şirketlerin büyük markalarla stratejik ortaklık geliştirmesi uluslararası pazarlarda rekabet etme kabiliyetlerini artırmaktadır. Yerli ilaç firmalarının dünya markası olmuş firmalarla yaptığı işbirlikleri yerli firmaların global pazara erişimini kolaylaştırmakta, ayrıca firma devirleri sonrasında Türkiye ilaç pazarına yapılan yatırımlar, yaratılan istihdam, vergi ve ülke içinde finansman kullanımını açısından ülke ekonomisine katkı sağlanmaktadır.

Ülkemizde son dönemde gerçekleştirilen yabancı firmalara devir işlemlerine örnek olarak Mustafa Nevzat ve Biofarma örnekleri verilebilir:

a)Yerli ilaç sektörünün öncü temsilcilerinden Mustafa Nevzat İlaç Sanayi A.Ş.'nin Amgen Inc.'e satışı firma sahipleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Biyoteknolojik ürünler alanında çok köklü bir firma olan Amgen Inc.'e devir olmasına rağmen Mustafa Nevzat İlaç Sanayi A.Ş.'ye ait Türkiye'de ruhsatlı ürünlerin üretimine yine ülkemizde devam edilecek, ayrıca ileri teknoloji ve maliyet gerektiren biyoteknolojik ürünlerin üretimi de adı geçen firmanın getireceği teknoloji ile ülkemizdeki üretim tesislerinde yapılmaya başlanacaktır.

b)Selçuklu Holding bünyesinde faaliyet gösteren Biofarma İlaç San. ve Tic. A.Ş., 2006 yılında CVCİ (CitiVenture Capital International) ve PILS (Public in Life Science) ortaklığına satılmıştır. Bunun yanında holding, bünyesinde bulunan İlko İlaç San. ve Tic. A.Ş. ile ilaç sektöründeki faaliyetlerini sürdürmektedir. Firma, 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi ile işbirliği yaparak Ar-Ge Merkezini kurmuş, Konya 3. Organize Sanayi Bölgesi'nde beşeri ilaç üretimi yapmak üzere 250.000 m²'lik alanda ilaç fabrikası yatırımına başlamıştır. Bu ana tesisin üretim kapasitesi tek vardiyada senede 120.000.000 kutu olarak planlanmıştır.

SORU 2-Bu iddialar doğru ise Türkiye'nin ilaç sıkıntısını nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

CEVAP-2 Yukarıda da ayrıntılı olarak izah edildiği gibi söz konusu edilen sebeplerle ülkemizde ilaç bulamama sıkıntısı söz konusu değildir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.